

РЕШЕНИЕ

№ 802

гр. София, 17.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Ваня Н. И.ова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Юлиана Ив. Шулева
като разгледа докладваното от Анелия Маркова Въззивно гражданско дело
№ 20221100503628 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.258 и следв. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба от СДВР– МВР, ответник пред СРС, срещу решение № 20211077 от 12.11.2021 г. по гр.д.№ 2891 по описа за 2020 г. на СРС, Второ ГО, 58 -ми състав, с което са уважени исковете по чл.187, ал.5, т.2 вр. с чл.178, ал.1, т.3 от ЗМВР и чл.86, ал.1 ЗЗД, предявени от И. С. С. срещу ответника /пред СРС/, въззивник пред настоящата инстанция, както и ответникът е осъден да заплати разноски.

Излагат се доводи за необоснованост и неправилност на така постановеното решение като се сочи, че съдът е нарушил процесуалните норми, тъй като не бил обсъдил доводите и възраженията на страните и по-конкретно възражението на ответника за липсата на приложение на чл.9, ал.2 НСОПЗ. СРС не бил спрял производството с оглед наличието на образувано производство по преюдициално запитване по дело С-262/2020 г. на СЕС. Наред с това бил допуснал и нарушение на материалния закон – ЗМВР и подзаконовите нормативни актове, както и при несъобразяване със

съдържанието на представените от него по делото писмени доказателства.

Сочи, че страните за процесния период са обвързани от служебно правоотношение и приложими били правилата на ЗМВР и неговите подзаконовни нормативни актове, а не чл.9, ал.2 от НСОПЗ, където положения 7 часа нощен труд се заплаща като 8 часа след умножаване с коефициент 1,143, както било прието от СРС. Не следвало да се прилагат нормите на КТ и подзаконовите нормативни актове, предвид липсата на празнота в правната уредба. Счита, че служителите в МВР са компенсирани за по-неблагоприятните условия на труд. Затова не можело да се приеме, че същите са поставени в по-неблагоприятно положение от работещите по КТ. В този смисъл била и съдебната практика на ВКС по чл.290 ГПК.

Иска се да бъде отменено обжалваното решение и да се постанови друго, с което претенциите да бъдат отхвърлени. Претендират се разноски.

Постъпил е **отговор от И. С. С., ищец пред СРС**. Излагат се доводи за неоснователност на въззивната жалба и правилност на така постановеното съдебно решение. Счита, че не са допуснати сочените от въззивника нарушения при постановяване на решението от СРС. Счита, че претенцията му е доказана. Претендират се разноски.

По допустимостта на въззивната жалба:

За обжалваното решение въззивникът е уведомен на 16.11.2021 г.

Въззивната жалба е подадена на 29.11.2021 г.

Въззивната жалба е подадена от надлежна страна, срещу съдебен акт, подлежащ на инстанционен контрол.

Налице е правен интерес от обжалване.

Следователно **въззивната жалба е допустима.**

По основателността на въззивната жалба:

Съгласно чл. 269 ГПК въззивната инстанция се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По останалите въпроси – само доколкото са посочени в жалбата.

След служебно извършена проверка въззивната инстанция приема, че **първоинстанционният съд се е произнесъл във валиден и допустим процес.**

По доводите във въззивната жалба:

За да постанови решение в обжалвания смисъл, СРС е приел, че по делото не се спори между страните, че ищецът е бил в служебно правоотношение с ответника през процесния период по смисъла на чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР. Прието е, че ЗМВР не съдържа правна норма относно нормалната продължителност на нощния труд, а само указвал времеви период, както и, че не следва да надвишава средно 8 часа за всеки 24-часов период. Последното неправилно се тълкувала от ответника като установена нормална продължителност на нощния труд, полаган от служителите на МВР. СРС е приел, че специалните норми на ЗМВР и Наредбата, издавана въз основа на него, противоречат на чл.48, ал.5 КРБ, както и чл.188, ал.2 ЗМВР, поставящ под специална закрила служителите на МВР, полагащи труд между 22.00 ч. и 6.00 часа. При тези си мотиви СРС е достигнал до извода, че е налице по-неблагоприятно третиране на служителите от системата на МВР спрямо работещите по трудово правоотношение. Позовал се е и на приетото от КС на РБ в решение № 11 по к.д. № 10/1998 г. по повод искане за обявяване на противоконституционност на чл.360, ал.2, т.2 КТ, както и в мотивите на преюдициалното запитване, отправено от РС, гр.Луковит по което е образувано С-262/20 на СЕС. Затова е счел, че приложение намира нормата на чл.9, ал.2 НСОПЗ. При това положение като е взел предвид заключението на съдебно-счетоводната експертиза, СРС е достигнал до извода, че претенцията на ищеца за заплащане на възнаграждение за положения от него извънреден труд след преобразуването му в дневен в съответствие с чл.9, ал.2 НСОПЗ е основателна в пълен размер / 1353,31 лв./.

Искът по чл.86, ал.1 ЗЗД също е уважен изцяло за сумата от 150 лв.

Софийски градски съд, действащ като въззивна инстанция приема следното:

Ищецът твърди, че е държавен служител по смисъла на чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР. Твърди, че за периода **21.01.2017 г.- 21.01.2020 г.** е изпълнявал служебните си задължения на 12-часови смени като полагал труд и през нощта за времето от 22.00 часа до 06.00 часа. Сочи, че поради неизвършването на преизчисление на този труд, както било посочено в чл.9, ал.2 НСОПЗ му се дължало възнаграждение в размер на 1353,31 лв. Главницата се претендира ведно със законната лихва от датата на предявяване

на иска до окончателното изплащане. Претендирана е и лихвата за забава в размер на 150 лв.

Спорен въпрос по делото е дали са приложими правилата на КТ, респ.чл.9, ал.1,2 и 3 от НСОПЗ по отношение на служителите на МВР и от тук приложим ли е коефициент 1,143 относно приравняването на 7 часа, отработени през нощта на 8 часа, отработени през деня, както и това за работа по трудово правоотношение.

Съгласно чл. 176 от ЗМВР брутното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд - 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица - чл. 187, ал. 1 ЗМВР. Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период - чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22, 00 и 6, 00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период - чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР. Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение - чл. 187, ал. 5, т. 2 вр., ал. 6 ЗМВР. Разпоредбата на чл. 188, ал. 2 ЗМВР предвижда, че държавните служители, които полагат труд за времето между 22, 00 и 6, 00 ч., се ползват със специалната закрила по Кодекса на труда.

Редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи - чл. 187, ал. 9 ЗМВР. **За процесния период – за периода 21.01.2017 г.- 21.01.2020 г.** е действала Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. и, съгласно която за държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22, 00 и 6, 00 ч., като работните часове не следва да

надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В Наредба № 81213-776/29.07.2016 г., липсва изрично правило, аналогично на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 81213-407/11.08.2014 г., съгласно което при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22, 00 и 6, 00 ч. за отчетния период се умножава по 0, 143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период. В чл. 31 от Наредба № 81213-776/29.07.2016 г. е предвидено, че отработеното време между 22, 00 и 06, 00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове, т.е. липсва специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР.

Това означава, че националното ни право изключва служителите на МВР от обхвата на общия правен режим, като едновременно с това не предоставя на тези държавни служители възможност за преобразуване на нощния труд в дневен.

Основното възражение в жалбата на въззивника /ответник пред СРС/ е, че по отношение на служителите на МВР следва да се прилагат наредбите, издадени от Министъра на вътрешните работи, на основание законовата делегация на чл. 187, ал. 9 от ЗМВР, които уреждат реда за организация и разпределяне на работното време, за неговото отчитане и компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурствата, времето за отдих и почивки, а не Наредба за структурата и организацията на работната заплата НСОПЗ/, тъй като се касае за специална уредба.

С решение на СЕС, втори състав, от 24.02.2022 г. е прието, че чл.20 и 31 от Хартата на основните права на ЕС допускат определената в законодателството на държавата членка нормална продължителност на нощния труд от 7 часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, вкл. за полицаите и пожарникарите, **ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий**, т.е. свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна на тази цел.

В пар.74-76 от решението СЕС приема, че обосноваването на липса на

механизъм в Наредба № 81213-592 /обн. ДВ бр. 40 от 02.06.2015 г. / и в Наредба № 81213-779 /обн. ДВ бр. 60 от 02.08.2016 г. /за преобразуване на нощните часове труд в дневни със съображения от правен и икономически порядък, не отразява допустима от закона цел, годна да обоснове разлика в третирането. Такива съображения не можели сами по себе си да представляват цел от общ интерес. Дадени са разяснения, че ако не е основана на такъв обективен и разумен критерий, всяка разлика в третирането, която разпоредбите на националното право в областта на нощния труд въвеждат по отношение на различните категории работници, намиращи се в сходно положение, би била несъвместима с правото на Съюза и би налагала в такъв случай националният съд да тълкува националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на съответната разпоредба на първичното право, като вземе предвид цялото вътрешно право и приложи признатите от последното тълкувателни методи, за да гарантира пълната ефективност на тази разпоредба и да достигне до разрешение, съответстващо на преследваната с нея цел.

Съгласно принципните разяснения, дадени в т. 23 на Тълкувателно решение № 6/06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС, в МВР има служители, назначени по трудови договори и такива по служебно правоотношение, като тези от втората група са държавни служители по смисъла на ЗДСл и общият закон намира субсидиарно приложение по отношение на тях. Обратното би поставило в неравностойно положение държавните служители в МВР по отношение на другите държавни служители, а също и спрямо работниците и служителите, работещи по трудови правоотношения. Макар в действащия ЗМВР да няма законова делегация, препращаща към общия Закон за държавния служител (подобно на § 1а - нов - ДВ, бр. 69/2008 г., отм. ДВ, бр. 88/2010 г. от ДР на отменения ЗМВР), доколкото няма изрично уредено нещо друго, ЗДСл намира субсидиарно приложение. Съобразно разпоредбата на чл. 67, ал. 3 от ЗДСл, минималните и максималните размери на основните заплати по нива и степени за държавните служители, размерите на допълнителните възнаграждения по, ал. 7, т. 1 - 5, както и редът за получаването им се определят с наредба на Министерския съвет и не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство. В цитираните наредби на министъра на вътрешните работи безспорно липсва правило, съобразно което отработените часове нощен труд се превръщат в дневни, при

сумарно изчисляване на работното време. Тъй като размерите на допълнителните възнаграждения не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство и при липса на изрична уредба в наредбите, издадени от Министъра на вътрешните работи, то следва да намери приложение Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от цитирания нормативен акт, при сумарно изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на съотношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т.е. приложимият коефициент е 1, 143. Не следва да се приеме становището на въззивника, че приложимия коефициент е 1, тъй като по-скоро нормата разрешава полагане на нощен труд, средно в размер на 8 часа за всеки 24-часов период, без да изключва приравняването му към дневния и съответно, без да изключва приложение на правилата за заплащане на извънреден труд, когато такъв е положен. Възприемането на обратното становище би поставило държавния служител в системата на МВР в неравностойно положение спрямо работниците по трудово правоотношение и другите държавни служители, чийто правоотношения се регламентират от КТ и ЗДСл. При трудово правоотношение и сумирано изчисляване на работно време, работодателят отчита работното време на конкретния работник или служител в края на отчетния период - в случая на тримесечие. В случай, че нормата работно време за този период е надвишена, ще се отчете извънреден труд - часовете, получени над определената норма часове (след превръщането на нощните часове в дневни по реда на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ), са извънреден труд. Поради това съдът намира за неоснователно възражението в жалбата, че Наредбата за структурата и организацията на работната заплата не намира приложение по отношение на държавните служители в МВР.

Прилагането на субсидиарни разпоредби е в съответствие с основния правен принцип за равенство и недопускане на дискриминация, закрепен в чл. 6 от Конституцията и в чл. 14 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи.

В конкретния случай от събраните по делото доказателства, вкл. заключението на допуснатата, изслушана и приета по делото /пред СРС/ съдебно-счетоводна експертиза, не се установява ищецът да е бил

компенсиран за така положения труд за който търси овъзмездяване, с почивка или по друг начин.

Налага се извод, че **в тази си част обжалваното решение е правилно и** като такова ще **следва да бъде потвърдено.**

Относно лихвата за забава:

Не се спори по делото, че ответника не е изплатил дължимите на ищеца възнаграждения. При това положение същият е изпаднал в забава; задълженията са срочни поради което не е необходимо покана.

Размерът на това задължение възлиза на сумата от 155,76 лв.

Заклучението на допуснатата, изслушана и приета по делото съдебно-счетоводна експертиза не е било оспорено от нито една от страните. Същото установява основателността на претенцията по размер.

СРС се е съобразил с диспозитивното начало и е присъдил сумите в претендирания размер независимо, че вещото лице е дало по-високи стойности.

Поради съвпадане на крайните изводи на двете инстанции **обжалваното решение ще следва да бъде потвърдено.**

По разноските:

Пред първата съдебна инстанция:

При този изход на спора обжалваното решение е **правилно и в частта за разноските.**

Пред въззивната инстанция:

При това положение **на въззивника разноски не се следват.**

Въззиваемата страна претендира разноски и такива са сторени **в размер на 450 лв.** поради което се присъждат.

По възражението по чл.78, ал.5 ГПК:

Настоящата инстанция намира същото за **основателно** като се има предвид материалния интерес, липсата на фактическа и правна сложност на спора, както и, че пред настоящата инстанция нито са правени доказателствени искания, нито са събирани доказателства.

Затова съдът присъжда **разноски в размер на 300 лв.**

Водим от горното, СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20211077 от 12.11.2021 г. по гр.д.№ 2891 по описа за 2020 г. на СРС, Второ ГО, 58 -ми състав, **изцяло.**

ОСЪЖДА СДВР, съдебен адрес: гр.София, ул.“****”, да заплати на И. С. С., ЕГН *****, гр.Банкя, ул.“****”, съдебен адрес: гр.София, ул.“****”, офис 35-адв.Б.-И.ова, сумата в размер на **300 лв.- разноси** за процесуално представителство **пред въззивната инстанция.**

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на **КАСАЦИОННО** обжалване, арг. от чл.280, ал.3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____